

Beknopt verslag/conclusies van de extra openbare vergadering van de commissie Wonen & Ruimte van de gemeenteraad Emmen op woensdag 14 oktober 2015, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter: de heer H.A. Bos
Commissiegriffier: de heer F.W. te Winkel
Collegeleden: de heer J. Otter en de heer R. van der Weide
Verslaglegging: mevrouw M.S.J. Stegink (Notuleerservice Mooi Werk)

De commissieleden: de heer A.H. Gijlers (CDA), de heer W. van Heusden (ChristenUnie), mevrouw T.C. Hoogeveen (D66), mevrouw T. Hummel (PvdA), de heer H. Kruise (Senioren Belang Noord), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer N. Schiphouwer (Wakker Emmen), de heer E. de Vries (Wakker Emmen), de heer R. Wanders (PvdA), de heer J. van Wijk (Wakker Emmen), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), mevrouw D. Woelders (Wakker Emmen) *t/m eerste termijn punt 4A*, de heer R. Woltman (Wakker Emmen) en mevrouw B. van der Woude (GroenLinks).

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen vanuit het college/presidium: n.v.t.

3. Spreekrecht

Er hebben zich twee insprekers gemeld, de heer Van Breda en de heer Katoen.

De heer Van Breda spreekt namens de werkgroep Pottendijk Windmolenvrij. In gesprekken met vrienden merkt de heer Van Breda vaak, dat zij denken dat het plaatsens van windmolens niet zo erg is. Dan legt hij, kijkend vanuit zijn woonkamer, uit, dat ze drie keer zo hoog worden als de hoogspanningsmasten die er al staan, dat er zeventien komen of misschien wel zevenentwintig, met enorme wieken die altijd draaien, voor hem op een afstand van een kilometer, maar voor sommige anderen op 400 tot 500 meter. Dan wordt de impact duidelijk. Daarnaast heeft men te maken met geluidsoverlast van het geluidsportcentrum, door de kart-, cross- en schietbaan, door de week tot 21.00 uur en in het weekend langer, ook door muziek. De hoogspanningsmasten geven visuele hinder en in de toekomst wordt de N391 een autoweg, met meer geluidshinder tot gevolg. Een windmolenpark op de Pottendijk geeft extra overlast, horizonvervuiling, lichtvervuiling, geluidsoverlast en slagschaduw. Een en ander kan gevolgen hebben voor de gezondheid en leiden tot waardedaling of onverkoopbaarheid van de woningen. Het afgelopen jaar is de werkgroep intensief bezig geweest met het energievraagstuk. Men heeft deelgenomen aan het gebiedsproces, met fracties gesproken en commissievergaderingen bezocht. Nog steeds begrijpt men niet waarom de provincie de hele provinciale opgave voor windenergie in de vier oostelijke gemeenten wil realiseren? Hoe zit het met de solidariteit? Bovendien waait het minder hard hoe oostelijker men komt. Te gemakkelijk wordt gedacht dat plaatsing van windmolens op Pottendijk niet zo erg is, omdat er al overlast is. Men vergeet dat er ook mensen wonen. Pottendijk wil niet het afvoerputje zijn. De heer Van Breda spreekt namens 86 gezinnen. Men vindt plaatsing van windmolens op de Pottendijk onacceptabel.

De heer Katoen spreekt namens EOP Platform De Monden. Eerst heeft men zich afzijdig gehouden van windmolendiscussie. Aan de keuze voor Pottendijk als voorkeurslocatie heeft men zich wel geërgerd en men heeft daarover een zienswijze ingediend. Dat deze niet van te voren apart wordt beantwoord, vindt men vreemd. Men heeft dat liever anders.

Een ander punt is de lange onduidelijkheid over de aanvliegroute van Heli Holland. Nu is er vanuit het ministerie duidelijkheid gekomen, dat de aan- en uitvliegroute ligt in de richting van Pottendijk. De heer Katoen heeft van de provincie vernomen, dat het college afgelopen vrijdag per brief door de provincie is ingelicht, dat plaatsing van windmolens de bedrijfsvoering van Heli Holland niet mag schaden. Volgens de landelijke wetgeving moet men er 5,1 km vanaf blijven en zou de locatie Pottendijk afvallen. College en raad zijn al in 2014 door Heli Holland ingelicht, dat de aanvliegroute onjuist op de kaart stond aangegeven. Daar is nooit op gereageerd. Provinciale Staten heeft het ILT gevraagd er naar te kijken. Toen bleek, dat het op de kaart aangegeven gebied de beperking van de bouwhoogte betreft en niet de aanvliegroute. In 2013 waren college en raad nauw betrokken bij de vergunning verstrekking aan Heli Holland. In het gebiedsproces is dus onjuiste informatie gegeven. Dit is zeer kwalijk en Platform De Monden zal dit punt toevoegen aan zijn zienswijze als onzorgvuldige belangenafweging.

VVD vraagt of de brief van de provincie aan het college vrijdag is verstuurd of is ontvangen. **De heer Katoen** antwoordt dat hem is verteld, dat het college vrijdag is ingelicht.

Volgens **Wakker Emmen** is de brief van Heli Holland in 2014 alleen naar het college en niet naar de raad gegaan. **De heer Katoen** reageert, dat de betreffende e-mail naar alle huidige raadsleden is gegaan.

4. Bespreken B-stuk

4A Vaststelling structuurvisie Windenergie, eerste stap + bijlage RIS.7237 en RIS.7238

Wethouder van der Weide geeft een korte toelichting. Het college stelt voor om, in afwijking van de planning van het regieplan en na overleg met de provincie, een tussenstap te maken. In het regieplan staat dat in een gedragscode moet worden ingevuld hoe men omgaat met compensatie. Die gedragscode moet nog worden uitgewerkt. Op dit moment heeft men onvoldoende antwoord op de vraag wat een initiatiefnemer wil doen voor het gebied.

Eerste termijn

Wakker Emmen begrijpt dat men met de tussenstap mogelijke initiatiefnemers wil prikkelen om aan te geven wat ze hebben te bieden aan direct omwonenden. Het gaat dus om de invulling van de Emmense gedragscode. Die invulling stond al in de opdracht aan Windkracht 3. Het is logisch dat hier meer tijd voor wordt gegeven. In de gemeenten Aa en Hunze en Borger-Odoorn valt volgens de minister ook pas in het tweede kwartaal van 2016 een besluit.

Volgend voorjaar moet op een rij gezet worden welke aanvragen er zijn voor welke gebieden en wat initiatiefnemers bieden aan omwonenden. Er moet rekening worden gehouden met de voorwaarden uit het regieplan, waaronder zo weinig mogelijk overlast van geluid, slagschaduw en externe veiligheid en het niet aan twee zijden omsluiten van een dorp. Deze laatste voorwaarde zou moeten worden toegevoegd aan het voorstel dat nu voorligt.

Tijdens de gebiedsbijeenkomsten bleek duidelijk dat niemand windmolens wil. Wat provinciaal en landelijk nog staat te gebeuren is niet duidelijk. Op Europees niveau is duidelijk, dat men 14 procent hernieuwbare energie moet leveren in 2020, maar dat een land zelf mag weten hoe.

PvdA vindt het voor alle betrokkenen van belang dat zo snel mogelijk duidelijk wordt waar de opgave in de gemeente wordt gerealiseerd. PvdA is ervan overtuigd, dat met de extra processtap initiatiefnemers worden uitgedaagd om aan inwoners een passende aanbieding te doen ter compensatie van de mogelijke hinder.

PvdA heeft bedenkingen bij een aantal voorwaarden en uitgangspunten. Waarom mogen alleen initiatiefnemers met grondposities in de zoekgebieden een aanbieding doen? Wat betekent dit voor het initiatief van de tuinders? Wat betekent grondpositie concreet? Misschien zijn er gegadigden die zich nog niet bij een grondeigenaar hebben gemeld, maar wel een interessant en beter aanbod hebben. Hoe ziet de wethouder dat? PvdA heeft voorkeur voor spreiding en steunt

geen initiatieven die uitgaan van realisatie van de volledige opgave in één gebied. Volgens de besluittekst moeten initiatiefnemers de gedragscode onderschrijven. Die is er echter nog niet. Hoe moet de aanbidding er dan uitzien? Hoe gaat het college de raad later in het proces meenemen? Volgens PvdA moeten de gedragscode en de uitkomsten van de tender door de raad worden vastgesteld. PvdA vindt het vreemd dat het afstandscriterium voor insluiting is gebaseerd is op de norm voor geluidsoverlast. Bij insluiting gaat het om een visueel aspect. Scenario's worden door het gehanteerde criterium erg beperkt. Wanneer er bebouwing of bos staat tussen woningen en windpark is de visuele overlast veel minder. PvdA vraagt zich af of bij een tijdelijke vergunning van 16 jaar voldoende rendement mogelijk is, zodat er voor inwoners nog wat te verdelen valt, en denkt eerder aan een periode van 20 tot 25 jaar. Het proces tussen initiatiefnemers en omwonenden moet op een gelijkwaardig speelveld verlopen, zodat de belangen van omwonenden zo goed mogelijk zijn geborgd. Hoe denkt de wethouder dit in te vullen in de verschillende fasen van tender tot realisatie?

De tussenstap biedt kansen. De voorwaarden moeten wat worden aangepast. De tussenstap hoeft geen vertraging te betekenen. Over een half jaar moet de structuurvisie kunnen worden vastgesteld.

CDA benadrukt, dat de raad oog moet hebben voor de beste initiatieven en niet alleen voor de beste gebieden. Een initiatief zonder compensatie en participatie is niet compleet. Bij lasten horen lusten. Platform Windkracht 3 heeft goed werk verricht, maar is daar niet aan toegekomen. De tussenstap is nu de juiste stap en levert meer op dan de standaardaanpak. Dat is in Borger-Odoorn te zien. Omdat er meer partijen zijn die willen ontwikkelen dan nodig is voor 95,5 Megawatt, is er straks iets te kiezen.

CDA vindt dat de uitwerking in het besluit nog teveel vragen oproept. Moeten initiatiefnemers komen met een compleet voorstel of alleen hun belangstelling kenbaar maken en een compensatie- en participatieplan maken? Welke gedragscode moet men onderschrijven? Zijn de vier expliciet genoemde uitgangspunten belangrijker dan de andere? De besluittekst kan anders. Het besluit hoeft alleen het college aan het werk te zetten met de uitvraag zoals die op pagina 10 en 11 van het voorstel staat aangegeven. CDA ziet graag het besluit en voorstel hierop aangepast. Volgens CDA hoeft de raad geen extra kaders mee te geven of keuzes te maken, op een punt na. CDA pleit ervoor om voor Pottendijk een maximaal aantal windmolens aan te geven. Hoe denken de andere fracties daarover? De periode voor de tijdelijke vergunning, 16 jaar en maximaal 20 jaar, is goed. CDA heeft nog een aantal zorgen. Volgens het voorstel wilden de bewoners niet over de gedragscode praten, zolang de locaties niet waren aangewezen. Hoe denkt de wethouder te bewerkstelligen dat de gedragscode er straks wel ligt en een wezenlijke rol kan spelen in de besluitvorming over de structuurvisie. Het initiatief uit het tuinbouwgebied dreigt nu bij voorbaat te stranden, omdat men geen grondpositie heeft. Wat is de reactie van de wethouder? Volgens de Commissie m.e.r. is het MER niet compleet. Er zou een aanvulling moeten komen op het punt van de Natuurbeschermingswet. De Commissie m.e.r. stelt voor maatregelen uit te werken vooraf aan de vaststelling van de structuurvisie. Waarom stelt het college voor om dit erna te doen? Is het mogelijk om dit onderzoek pas na de besluitvorming te doen? Tot slot benadrukt CDA, dat het aan de raad is om de uitkomsten van de extra stap mee te nemen bij de besluitvorming over de structuurvisie. Het is een politieke keuze of zelfs plicht om alle aspecten mee te wegen in de besluitvorming.

VVD vraagt of CDA 16 jaar, met een uitloop naar 20 jaar, een goede periode vindt voor de vergunning. In het voorstel staat trouwens alleen 16 jaar. Door verlaging van de SDE-subsidie wordt de businesscase steeds lastiger. Is 20-25 jaar niet beter? **CDA** verwijst naar het voorstel. CDA onderschrijft het uitgangspunt van 16 jaar, met een uitloopmogelijkheid naar 20 jaar. Het hangt ook af van de ingediende initiatieven en volgend jaar beslist men erover.

D66 ziet het voorstel als uitstelgedrag. D66 is het natuurlijk eens met een plan voor compensatie en participatie, maar kon dit niet parallel lopen met de opdracht aan Windkracht 3? Waarom kan de landelijk gedragscode van 3 september 2014 niet als basis voor Emmen gelden? Het stuk roept veel vragen op. Hebben zich voor alle zoekgebieden alle initiatiefnemers gemeld? Worden alle reeds bekende initiatiefnemers gehoord? Mogelijk zijn er initiatiefnemers bij zonder grond

en hoe wordt daar mee omgegaan? Zijn er zoeklocaties op gemeentegrond en hoe gaat men daar mee om? Is er duidelijkheid en transparantie over alle kwalitatieve en kwantitatieve criteria, die in de tender worden meegegeven? Welke afstand wordt gehanteerd tot woongebieden, 1100 meter of circa 1100 meter? Geldt voor overige enkelvoudige woningen de wettelijke norm of exact 500 meter? Wat is marktconform? Het wordt immers maatwerk en een Emmense gedragscode. Leidt de eventuele mogelijkheid voor een landgrensoverschrijdend windpark nog tot andere zoeklocaties? Komen er nog aanvaringsberekeningen in verband met de Natuurbeschermingswet en komt er een overzicht van scenario's zoals de Commissie m.e.r heeft voorgesteld? Wordt rekening gehouden met de risico's van bovenwettelijke eisen? Kan men de aangepaste belemmeringenkaart ontvangen? Wanneer kan men de Nota van beantwoording van de zienswijzen tegemoet zien? Is rekening gehouden met de aanvliegroute van Heli Holland en met bepalingen die gelden in het tuinbouwgebied?

Wakker Emmen vraagt of D66 de landelijk gedragscode van de NWEA kent en voldoende vindt voor Emmen. **D66** kent de gedragscode. Die is tot stand gekomen in samenwerking met de Nederlandse Wind Energie Associatie, Stichting De Natuur en Milieufederaties, Stichting Natuur & Milieu en Greenpeace Nederland. De code kan als basis dienen.

VVD heeft met verbazing en twijfel naar het voorstel gekeken en kreeg steeds meer vragen. De uitkomsten van Windkracht 3 hebben niet geleid tot meer draagvlak en vertrouwen. Er is veel tijd geïnvesteerd en nu is nog een tussenstap nodig. Waarom zijn initiatiefnemers niet veel eerder betrokken bij het proces van Windkracht 3? In afwijking van het regieplan wordt de raad gevraagd een eerste stap te zetten. Voor de eerste stap worden uitgangspunten gehanteerd die zijn geformuleerd op basis van de uitkomsten van het gebiedsproces, de ontwerpstructuurvisie en de PlanMER. Waarom zijn die achterliggende stukken niet aan de raad toegestuurd? Deze stukken zijn niet besproken en vastgesteld in de raad. Op het regieplan worden nu vrij gemakkelijk wijzigingen aangebracht. Waarom is nog geen Nota van beantwoording geschreven op de 333 ingediende zienswijzen? Kan de wethouder nu absolute duidelijkheid geven over Heli Holland en de locatie Pottendijk? Is het college hierover afgelopen vrijdag door de provincie ingelicht? Hoeveel investeerders hebben al een concreet aanbod gedaan op basis van de randvoorwaarden? Als alleen initiatiefnemers met een grondpositie kunnen reageren, hoe moet men dan het tuinders-initiatief zien? Wat wordt de juridische status van de bieding? Is een maatschappelijke tender hetzelfde als een overeenkomst volgens privaatrecht? Wie beoordeelt de tender? Wie zijn de deskundigen en op welk gebied is men deskundig? Wat zijn de beoordelingscriteria? De voorstellen worden met inwoners besproken. Krijgen bewoners ook beslissingsbevoegdheid? Hoe is daarbij de relatie tot de raad? Welke fasen komen er tussen nu en de realisatie? Waarom is de grens van 4 km gekozen wat betreft insluiting? Is dit raadsvoorstel afkomstig van het college of van Windkracht 3? Wie heeft de regie?

CDA vraagt welke inhoudelijke punten wezenlijk afwijken van het regieplan. **VVD** bedoelt de procesmatige wijzigingen, de datum waarvoor de structuurvisie zou worden vastgesteld en de wijze waarop de raad wordt meegenomen in het proces.

CDA vraagt hoe de uitvraag aan initiatiefnemers volgens **VVD** had moeten plaatsvinden. **VVD** legt uit, dat de raad nu wordt gevraagd de uitkomsten van het gebiedsproces, de ontwerpstructuurvisie en de PlanMER als uitgangspunt te hanteren. De raad zou deze stukken dan van te voren ook moeten hebben vastgesteld. Als men nu akkoord gaat met de uitkomsten, kan men er later niet meer op terugkomen en bijvoorbeeld ergens iets anders over denken dan uit het gebiedsproces naar voren is gekomen.

D66 merkt op, dat wat betreft geluid voor individuele woningen in het regieplan wordt uitgegaan van de wettelijke bepalingen en nu van exact 500 meter.

LEF! memoreert bij deze zijstap, na een lang traject op basis van een democratisch proces, dat ook Wakker Emmen in de raad steeds voor heeft gestemd. Waar blijft het geluid van de bevolking als het gaat om de weerstand tegen windmolens? Uit de presentatie van Windkracht 3 is gebleken dat er geen draagvlak en geen vertrouwen is. Daar moet de politiek rekening mee houden. Met deze zijstap geeft men initiatiefnemers ruimte om de bevolking met een lepel stroop de bittere pil te laten slikken, terwijl er geen randvoorwaarden zijn geformuleerd. Nu het

de politiek niet is gelukt om draagvlak te creëren, laat men het over aan initiatiefnemers die er zelf belang bij hebben. Blijkbaar kunnen vergunningen worden gekocht. Wie straks de beste biedingen doen, ook financieel, hebben de meeste kans. In deze wereld spelen grote commerciële belangen en niet alles is zichtbaar.

Wat betreft de procedure gaat het nu om een zijstap. Via de onder punt 2 van het besluit genoemde uitgangspunten mogen de twee plannen er niet zomaar even worden doorgeloodst. Uit de presentatie van Windkracht 3 en de PlanMER blijkt, dat windmolens geen enkel voordeel bieden wat betreft milieu en lokale economie.

ChristenUnie mist in het voorgestelde besluit de verhouding met de provincie. Het college heeft van Gedeputeerde Staten een blijk van vertrouwen gekregen door extra tijd te krijgen voor het vaststellen van de structuurvisie. Die tijd moet het college gebruiken om een goed flankerend beleid op te zetten, zeker ten gunste van de bewoners die windmolens in hun directe omgeving krijgen. De raad heeft er met het regiebesluit voor gekozen om onder condities mee te werken aan het plaatsen van windmolens. ChristenUnie heeft zorg over hoe met gerechtvaardigde belangen van omwonenden wordt omgegaan. Hoewel partijen het principiële oneens zijn, wordt onvoldoende overleg gezocht over wat de partijen mogelijk bindt. ChristenUnie vraagt het college alles te doen om partijen samen te brengen en om mee te denken over een behoorlijke compensatieregeling via een gebiedsfonds, planschade en dergelijke, zodat lusten en lasten eerlijk worden verdeeld. ChristenUnie heeft ook zorgen over de zienswijze van Heli Holland. Het college gaat er te gemakkelijk van uit, dat Pottendijk als plaatsingslocatie mogelijk blijft.

ChristenUnie kan zich vinden in punt 1 van het raadsbesluit. Bij punt 2 deelt men het standpunt van VVD. Aanvullend vindt ChristenUnie dat het college moet openstaan voor de modernste technieken en dat daarom gedachtestreepje 2 en 3 (maximum as- en tiphoogte) te beperkend zijn. Met punt 3 is men het eens. Punt 4 is heel belangrijk. Zoveel mogelijk substantiële tegemoetkoming aan omwonenden is nodig. ChristenUnie roept het college op zich maximaal in te zetten voor een goede regeling voor omwonenden.

GroenLinks vraagt waar de regie ligt, bij het college of bij de initiatiefnemers. Tot wanneer is de uiteindelijke beslissing vooruitgeschoven? Met welke initiatiefnemers is al gesproken? In hoeverre zijn ontwikkelaars positief over het betrekken van inwoners? De gemeente moet de regie houden, de belangen van de burgers voorop stellen, minimale regels voor compensatie opstellen en zorgen voor maatwerk. Het wordt nu teveel aan de vrije markt overgelaten. Wat moet men zich voorstellen bij de gedragscode? Zou Heli Holland een schadeclaim kunnen indienen vanwege bedrijfsschade? Veel zienswijzen zijn ingediend. Die behoren zorgvuldig te worden behandeld. Wie zijn de deskundigen die de voorstellen gaan toetsen? GroenLinks wil graag de vele vragen over het stuk eerst beantwoord zien.

Senioren Belang Noord krijgt uit het stuk de indruk dat het college goed naar de raad heeft geluisterd, zij het wat laat. Door de opstelling van de tegenstanders van windenergie tijdens de verkiezingen, is de discussie over windmolens op scherp gezet. Bij het betrekken van inwoners helpt het niet om te zeggen, dat je windmolens niet wil, maar krijgt opgelegd. Het draagvlak voor windmolens is tot beneden het vriespunt gedaald. Om de negatieve beeldvorming om te buigen is behalve een dialoog met de bevolking ook duidelijkheid nodig. Senioren Belang Noord blijft vragen houden. Welke minimale afstand van windmolens tot huizen geldt er? Volgens het stuk is het 1100 meter voor woongebieden en 500 meter voor individuele gebouwen. Dat is vreemd, omdat de overlast gelijk is. Tijdens inspraakavonden heeft de wethouder ook gesproken over 1500 meter en in een discussie op de radio is gesproken over 1000 meter. Graag wil men duidelijkheid. Hoe staat het met de vervolgrapportages over onder meer het Verdrag van Meppen en het grensoverschrijdend windpark? Volgens Senioren Belang Noord is de locatie Pottendijk niet mogelijk vanwege de aanliegroute van Heli Holland. Welke gebieden komen nu nog in aanmerking voor een windmolen? Door dat aan de bewoners zelf te vragen, betrek je hen bij de besluitvorming en zorg je voor draagvlak. Vervolgstappen moeten daarna kort en helder worden gecommuniceerd. Bewoners kunnen dan niet achteraf de

gemeente verwijten dat ze zijn overvallen met een windmolen. We moeten we stoppen met stemmingmakerij en vals sentiment.

Reactie eerste termijn

Wethouder Van der Weide legt uit dat de tussenstap nodig is, omdat het tijdspad uit het regieplan, met de uit te werken onderdelen MER en gebiedsproces, onhaalbaar was. Afgelopen periode is gebleken dat een proces dat stap voor stap en zorgvuldig verloopt, tijd vraagt.

Windmolens hebben inderdaad een negatief effect op het milieu. In het MER staat veel op geel, oranje of rood. Door zelf de regie te nemen en de afstand tot woongebieden op 1100 meter te brengen is het aantal gehinderden fors teruggebracht, ook al ligt er nog een groep tussen 500 en 1100 meter. Een MER zal nooit positief zijn over windmolens. Wat betreft geluid en slagschaduw blijkt de hinder wel zoveel mogelijk te kunnen worden beperkt.

LEF! reageert, dat men in de samenleving negatief is over het plaatsen van windmolens, maar dat de wethouder bijna enthousiast lijkt. **Wethouder Van der Weide** is het eens met **LEF!** dat er geen draagvlak is en dat windmolens een negatief effect hebben op het milieu. De provincie heeft op 19 augustus besloten dat er 95,5 Megawatt in de gemeente Emmen moest komen, maar de gemeente heeft ervoor gekozen zelf de regie te nemen over de precieze plaatsing. Uit het MER blijken de voordelen daarvan. Het stadium van geen windmolens is voorbij. **LEF!** beschrijft hoe vóór de verkiezingen Wakker Emmen en ook **LEF!** mogelijkheden zagen richting de provincie en verwijt de wethouder dat deze niet op een afspraak kwam met de gedeputeerde en niet heeft geïnvesteerd in de relatie met de provincie. **CDA** vindt dat geen oude koeien uit de sloot moeten worden gehaald. **LEF!** vindt bovendien dat de wethouder het onderwerp nooit zelf in de portefeuille had moeten nemen. Dat had een partijgenoot van een van de gedeputeerden moeten doen. **Wethouder Van der Weide** vindt dat als je ergens stelling tegen neemt, je zelf de verantwoordelijkheid moet nemen voor het dossier. Die ene afspraak met de provincie, die later wel is gepland, heeft geen rol gespeeld. **LEF!** denkt dat de wethouder zijn positie en het belang van een persoonlijke relatie met de provincie heeft onderschat. **ChristenUnie** is het niet eens met **LEF!** dat wethouder van der Weide deze portefeuille niet had moeten nemen, omdat het college altijd met een mond moet spreken. **Wethouder van der Weide** reageert dat het niet aan persoonlijke verhoudingen ligt, dat de provincie heeft besloten dat in Emmen 95,5 Megawatt moet worden geplaatst, maar dat daar voorwaarden en argumenten aan ten grondslag liggen. **VVD** merkt op, dat al voor de verkiezingen van maart 2014 bekend was, dat 60 Megawatt in Emmen moest worden geplaatst. **ChristenUnie** wijst er op, dat niet de provincie maar minister Kamp de feitelijke regie heeft.

Wethouder Van der Weide gaat verder in op het raadsvoorstel. In het regieplan is bepaald dat de begrippen compensatie, gebiedsfonds en participatiemogelijkheden moeten worden uitgewerkt in een concept gedragscode. Wanneer definitief locaties voor windmolens worden aangewezen, moet er voldoende zicht zijn op welke compensatie inwoners kunnen rekenen. Dit is geen zijpad richting afstel, maar bedoeld om inzicht te krijgen in wat initiatiefnemers te bieden hebben, voor de omgeving en ten behoeve van de afweging.

Volgens **D66** ontkent niemand dat het proces zorgvuldig moet zijn, maar in het proces van Windkracht 3 had de landelijke gedragscode al als basis meegenomen kunnen worden.

Wethouder van der Weide reageert dat in het gebiedsproces een Emmense gedragscode had moeten worden uitgewerkt. Door de complexiteit van het proces was daar geen tijd meer voor. Men was er ook nog niet aan toe. Windkracht 3 heeft aanbevolen de uitvraag te organiseren en op basis daarvan de gedragscode verder uit te werken. Deze kan dan tegelijk met de structuurvisie ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. **D66** benadrukt dat de landelijke gedragscode niet “de gedragscode van de NWEA” is, maar in samenspraak met milieuorganisaties is opgesteld. Hoe helder worden de criteria kwantitatief en kwalitatief voor de uitvraag? **Wethouder Van der Weide** noemt de vragen waar de initiatiefnemer op moet ingaan (zoals opgesomd op pagina 11 van het voorstel). Daarnaast gelden punten uit de ontwerpstructuurvisie die duidelijk in het gebiedsproces naar voren zijn gekomen. Omwonenden willen zo kort mogelijke plaatsing. De periode van 16 jaar is getoetst door een adviesbureau en als reëel beoordeeld. Op de vraag van **ChristenUnie** of in de aanbieding wordt opgenomen, dat men na 16 jaar de windmolen moet verwijderen, antwoordt **wethouder Van**

der Weide dat het inclusief sloop is. Belangrijk blijkt verder ook het voorkómen van lichthinder. Vandaar de maximale tiphoogte van 149 meter. Deze zaken moet terugkomen in de bieding van een initiatiefnemer. Daarnaast mag een initiatiefnemer een tweede bieding doen, die afwijkt van de standaard uitvraag. Daarbij blijven de 1100 meter en de zoekgebieden van kracht, maar is afwijking mogelijk qua periode. Daaruit moet blijken of een langere periode extra compensatie mogelijk maakt en in welke mate. Na de uitvraag worden de ingediende voorstellen onder leiding van Windkracht 3 in een tweede gebiedsproces besproken met de omwonenden en wordt daarover een rapport uitgebracht. Dat geeft wezenlijke informatie om in 2016, waarschijnlijk in het tweede kwartaal, een besluit te kunnen nemen.

VVD begrijpt dat ook voorstellen voor meer dan 16 jaar mogelijk zijn. Dat staat niet in de besluittekst. Hoe vindt verder de weging van alle voorstellen plaats en wie bepaalt dat? **Wethouder Van der Weide** geeft aan dat voor initiatiefnemers een verdere uitwerking van het raadsvoorstel wordt gemaakt en dat de mogelijkheid van meer dan 16 jaar wel in het raadsvoorstel staat. Bij een aanbidding van meer dan 16 jaar moet in het gebiedsproces blijken wat inwoners daarvan vinden. **VVD** vindt dat deze uitleg aan de besluittekst moet worden toegevoegd. **D66** sluit zich hier bij aan en vindt dat er ook “vanaf de ingebruikname” bij moet staan. **Wethouder Van der Weide** vult aan, dat een initiatiefnemer ook een voorstel mag doen voor een hogere windmolen, als het probleem van de lichthinder daarbij op een andere manier wordt opgelost. De wethouder zegt toe, de besluittekst zo aan te passen, voor de raadsvergadering, dat duidelijk wordt dat ook een tweede variant mag worden meegenomen in de biedingen. **CDA** sluit zich aan bij de wens van **VVD** en **D66** om de besluittekst aan te passen en helderder te maken.

Wethouder Van der Weide laat weten dat de provincie geen brief aan het college heeft verstuurd over Heli Holland. Dat is zojuist nog bij de provincie gecheckt. De provincie is het bevoegd gezag wat betreft vergunning aan Heli Holland. De bouwbeperking, in de hoogte, ligt in de oost-westelijke zone en niet in het zoekgebied. De voor Teuge geldende contour van 5100 meter geldt niet voor Pottendijk, omdat het hier gaat om helikopters en niet om vliegtuigen. De provincie zal hierover richting Heli Holland duidelijkheid verschaffen. Het overleg van de gemeente met de provincie heeft afgelopen donderdag plaatsgevonden.

Alleen aan initiatiefnemers met grondposities vraagt men biedingen, omdat de biedingen wel waargemaakt moeten kunnen worden. In het tuinbouwgebied heeft de gemeente zelf grond in eigendom. Bij het regieplan is er van uitgegaan dat de locatie alleen ontwikkeld kon worden op basis van het initiatief van de tuinders, omdat daarbij de wettelijke bescherming wat betreft afstand voor de initiatiefnemer kwam te vervallen. Nu is gebleken, dat het ook los van dit initiatief kan. Zo krijgen ook andere initiatieven een kans. **VVD** reageert dat afgelopen november veel aandacht is besteed door de raad aan het tuindersinitiatief. Toen er mogelijkheden bleken is de groep tuinders enthousiast aan de gang gegaan. Men heeft de plannen moeten aanpassen aan scherpere normen en er veel energie in gestoken. Het college gaat daar nu aan voorbij. Hoe betrouwbaar wil de overheid zijn? **D66** sluit zich aan bij de laatste woorden van **VVD**. **Wethouder Van der Weide** legt uit dat men belang heeft bij een voorstel dat het beste is voor de tuinbouw én de omgeving. Het werk van de betrokken partij wordt daarmee niet opzij gezet. Hoe meer keuzemogelijkheden, hoe meer kans om het beste voor de omgeving te kiezen. **VVD** vraagt waarom vorig jaar het zoekgebied met het tuindersinitiatief is toegevoegd? **D66** vraagt of de initiatiefnemers in het tuindersgebied worden uitgenodigd.

Wakker Emmen benadrukt dat het als zoekgebied is toegevoegd, niet als initiatief. **PvdA** vindt het tegenstrijdig, dat in de andere gebieden een initiatiefnemer zonder grondpositie geen aanbidding kan doen en in het tuindersgebied wel. Zit de gemeente in het tuindersgebied als grondeigenaar aan tafel of als beoordelaar? Helderheid is nodig. Of je geeft iedereen de gelegenheid aanbiddingen te doen of alleen diegenen die zich al als initiatiefnemer hebben gemeld. Als de tuindersinitiatiefnemers niet worden uitgenodigd stelt **D66** voor om in de besluittekst het criterium van de grondpositie achterwege te laten en er in te zetten dat de betrokken initiatiefnemers worden uitgenodigd. **Wethouder Van der Weide** legt uit dat de gemeente bij eigen grond kan kiezen voor verpachten, voor aanbesteden of voor zelf ontwikkelen. Als aanbesteden het beste zou zijn, moet wel voldaan worden aan een aantal regels. Wanneer de gemeente ver gaat met de initiatiefnemer, is aanbesteden bijna niet meer

mogelijk. Initiatieven vanuit de tuinbouw kunnen in het gebiedsproces kenbaar gemaakt worden, ook door andere initiatiefnemers. **VVD** herhaalt de vraag waarom het tuindersinitiatief vorig jaar is toegevoegd als zoekgebied. Volgens **VVD** is er alleen milieuruimte voor dit initiatief met medewerking van een tweetal tuinders-bewoners in het gebied. **Wethouder Van der Weide** legt uit dat de belemmeringenkaart is doorontwikkeld en dat er nu ook vijf windmolens door een ander initiatief te plaatsen zijn. De wethouder zegt toe de kaart te verstrekken, met de technische gegevens. **VVD** ontvangt deze graag voor de raadsvergadering. Op de vraag van **LEF!** of de gemeente zelf zou willen ontwikkelen, antwoordt de **wethouder** dat het college het onderwerp nog niet heeft besproken en geen standpunt heeft ingenomen. **PvdA** merkt op, dat in andere gebieden grond kan vrijvallen als iemand met grond niet het beste bod doet. De gemeente heeft onlangs bij de aanleg van zonnepanelen gekozen voor pacht. Bij aanbesteden kiest de gemeente voor ontwikkeling van een gebied en laat dit door anderen doen. Als zich al initiatiefnemers hebben gemeld voor gemeentegrond, verdienen die dan niet op zijn minst het eerste gesprek? Voor een initiatiefnemer die een serieuze aanbieding wil doen is het van belang te weten onder welke condities hij de gronden kan verwerven. **Wethouder Van der Weide** antwoordt dat het gebied nu nog niet is aangewezen en nog geen keuze is gemaakt voor pachten of aanbesteden. Het initiatief in het tuinbouwgebied kan een plaats krijgen in het gebiedsproces en de tuinders zijn ook al bezig met een voorstel. Om aanbesteding niet onmogelijk te maken moet de gemeente nu terughoudend zijn richting de initiatiefnemer. **D66** verwacht dat men daardoor op elkaar gaat wachten. Wat is er tegen om nu alvast met initiatiefnemers zonder grondpositie te gaan praten over hun plannen voor compensatie en participatie? **Wethouder Van der Weide** vraagt in hoeverre iemand zonder grondpositie een serieus voorstel kan doen en ook waarmaken. Hoe reëel is zo'n voorstel? **D66** denkt dat hier een creatieve oplossing voor is te vinden door een stelpost op te nemen. Het gaat om een zorgvuldig proces. Op basis van alle informatie en initiatiefnemersvoorstellen komt men tot een definitieve structuurvisie. **Wethouder Van der Weide** benadrukt dat de compensatie moeten kunnen meewegen bij de definitieve locatiekeuze. Voorkomen moet worden dat een locatie wordt gekozen vanwege het goede voorstel voor de omgeving en later blijkt dat de initiatiefnemer dit niet waar kan maken. **VVD** denkt dat bij initiatiefnemers met grondposities het risico bestaat, dat men niet het beste en scherpste aanbod doet. Men kent namelijk de voorwaarden en de weging nog niet. De tuinders zouden kunnen de gemeente vragen wat de pachtprijs is wanneer ze vijf molens zouden plaatsen. **Wethouder Van der Weide** wil geen aanbiedingen van initiatiefnemers zonder grondpositie uitlokken die niet reëel zijn. Initiatiefnemers met een grondpositie kunnen hun bieding waarmaken, omdat ze die hebben gedaan op basis van hun contracten. De wethouder zegt toe, dat de tuinders een plaats krijgen in het gebiedsproces. Hij vraagt ruimte om dat op een juiste en zorgvuldige wijze in te vullen. **VVD** vraagt of tuinders een grondpositie krijgen als ze een optie nemen op de pacht of koop van vijf kavels. **Wethouder Van der Weide** legt uit, dat eerst de locatie moet worden gekozen en dan de keuze voor de wijze van ontwikkeling. Een locatie met gemeentegrond kan niet worden vergeleken met een locatie van een ontwikkelaar en een particulier. De initiatiefnemer in het tuinbouwgebied kan zijn plannen ook prima maken zonder de prijs van de overheid te weten. **D66** vraagt waarom de gemeente een andere partner is dan een boer. **Wethouder van der Weide** antwoordt dat de gemeente eerder geneigd is het volledige bedrag in te zetten voor compensatie.

LEF! vraagt of er schadeplicht ontstaat, wanneer bedrijven inzicht geven in wat het oplevert voor de bevolking en iets van hun bedrijfsvoering laten zien, maar geen vergunning krijgen. **Wethouder Van der Weide** legt uit, dat om die reden niet voor een maatschappelijke tender is gekozen, maar voor een uitvraag. Het risico op schadeverhaal is onderzocht en daar is geen sprake van.

PvdA vraagt of de wethouder het met PvdA eens is, dat een eerste recht of optie de maximale opbrengst voor omwonenden teniet doet of sterk vermindert. Volgens **wethouder Van der Weide** hoeft dat niet. Het hangt af van het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze uitvraag moet juist aantonen wat de verschillende ontwikkelaars voor de omgeving willen doen. Dat wordt meegewogen in de locatiekeuze. **PvdA** brengt in dat er ontwikkelaars zullen zijn met een grondpositie in een gebied dat niet wordt gekozen. Wanneer die dan geen kans meer ziet te

ontwikkelen, kan er grond vrijkomen en kan een ontwikkelaar zonder grondpositie die alsnog verkrijgen. **Wethouder van der Weide** antwoordt dat meestal niet alle grondposities in een zoekgebied worden ontwikkeld en eigenaren dan samen een aanbidding doen.

Voorzitter Bos laat de wethouder nu zijn eerste termijn afmaken.

Wethouder Van der Weide deelt mee dat het door de Commissie m.e.r. geadviseerde aanvullende natuuronderzoek is uitgevoerd. De conclusie is dat alle gebieden ontwikkelbaar zijn als er mitigerende maatregelen worden genomen. Dat moet vormgegeven worden in een project MER, maar heeft geen gevolgen voor de zoeklocaties. Deze conclusie had iets eerder dan vandaag kunnen worden meegedeeld, maar er waren veel aspecten die tijd vroegen.

De Nota van beantwoording van de zienswijzen zal, zoals wettelijk vereist, bij de definitieve vaststelling van de structuurvisie worden aangeleverd, dus ook in het tweede kwartaal van 2016. Wat betreft het Verdrag van Meppen probeert men ontheffing te krijgen om de 376 meter tot aan de grens te kunnen gebruiken voor het grensoverschrijdend windpark. Het zoekgebied loopt al tot de landsgrens.

Op verzoek van PvdA wordt een schorsing van een kwartier ingelast.

Tweede termijn

PvdA vraagt de wethouder of deze een afwegingskader kan maken met de voor- en nadelen van grondposities en kan aangeven waar al grondposities zijn. Wat is voor de bieding het voor- of nadeel van wel of geen grondpositie in een bepaald gebied. Als dat kader voor de raadsvergadering beschikbaar is, kan men het meenemen in de besluitvorming. Volgens PvdA is het hebben van een grondpositie niet bepalend voor het kunnen ontwikkelen van een locatie. Verder vindt PvdA dat in Pottendijk niet de volledige opgave moet worden gerealiseerd. Hoe denkt de wethouder over een maximering in Pottendijk? PvdA vraagt welke criteria worden gehanteerd om de aanbiddingen te wegen.

Senioren Belang Noord citeert uit een gesprek dat hij had met Heli Holland. De vraag is hoe er wordt aan- en uitgevloegen, als er niet in de oost-westrichting en niet over de Pottendijk wordt gevloegen.

GroenLinks vindt dat de gemeente de regie moet nemen en het niet aan de vrije markt moet overlaten. De zienswijzen dienen naar behoren te worden beantwoord. Wat is de stand van zaken ten aanzien van het Verdrag van Meppen en de contacten met Duitsland over het windpark?

ChristenUnie wacht af hoe het zit met de kwestie Pottendijk – Heli Holland. Los daarvan wil men, in antwoord op een vraag van CDA, voor Pottendijk in ieder geval een maximum vaststellen voor het aantal windmolens. Daarbij denkt men eerder aan vijf dan aan tien. **VVD** merkt op dat in het regieplan staat dat er minimaal 50,5 Megawatt in Pottendijk kan komen. Dat moet dan worden aangepast. **Wethouder Van der Weide** legt uit, dat in het regieplan geen keuze gemaakt is voor aantallen Megawatts per gebied. Daarin ging om een ontwerpen voor minimaal 50,5 Megawatt. In het raadsvoorstel wordt gevraagd aan te sluiten op de scenario's van de ontwerpstructuurvisie. **ChristenUnie** stelt voor om bij de tijdelijke vergunning als voorwaarde op te nemen, dat een sloopfonds wordt gevormd via een jaarlijkse reservering.

LEF! heeft niet veel nieuwe inhoudelijke punten, met dank aan het dynamische proces, maar merkt op dat de wethouder toenemend enthousiast is en dat veel vragen van fracties niet zijn beantwoord.

VVD vraagt of het initiatief van het tuinbouwgebied nu al afvalt. In 2016 worden namelijk locaties gekozen op basis van de uitvraag en daar zit dat initiatief nu niet bij. In elk gebied met een mogelijkheid is nu wel een initiatiefnemer met een grondpositie. Die heeft dus geen concurrentie te dulden. Er is ook bijna geen wettelijke termijn om tot vergoeding over te gaan, want de afstanden van 1100 en 500 meter zijn bovenwettelijke afspraken. Dus hoe ziet het

college de maatschappelijke tender? Kan het Verdrag van Meppen nog worden aangepast voor het tweede kwartaal van 2016?

D66 heeft nog een paar vragen. Komen er nog aanvaringsberekeningen voor het aspect natuur? Wordt rekening gehouden met de risico's van het stellen van bovenwettelijke eisen, het pluspakket, ook voor het milieu? Kan men de nieuwe belemmeringenkaart tegemoet zien? Komt de Nota van beantwoording in mei-juni 2016? Valt het tuinbouwgebied af bij de uitvraag, omdat de initiatiefnemer daar niet alle grond in bezit heeft en valt dan niet elk initiatief daar af? Over de discussie over Heli Holland wil men graag nadere opheldering. Er wordt ook gezegd dat een helikopter wel een vliegtuig is, namelijk een hefschroefvliegtuig.

CDA vindt de extra stap goed. Zo kunnen de uitkomsten van het gebiedsproces, het MER en de uitvraag naar initiatiefnemers in de structuurvisie worden verwerkt. Het is belangrijk reële biedingen te krijgen. **CDA** is niet overtuigd, dat een grondpositie een randvoorwaarde moet zijn. Graag ontvangt men een overzicht van de voor- en nadelen van die randvoorwaarde, uiterlijk de vrijdag voor de raadsvergadering, waar het ongetwijfeld een B-discussie zal zijn. Van het aanvullende natuuronderzoek ontvangt men graag een samenvatting. **CDA** gaat er van uit dat de besluittekst wordt aangepast, zoals **D66**, **VVD** en **CDA** hebben aangegeven.

Wakker Emmen vindt dat de kwestie Heli Holland onduidelijk blijft. **Wakker Emmen** mist "niet insluiten" als uitgangspunt in het stuk. Graag ontvangt men een overzicht van grondposities. **Wakker Emmen** is nog steeds tegen windmolens. Lusten en lasten zouden over alle gemeenten moeten worden verdeeld. De opdracht teruggeven aan de provincie heeft geen zin, omdat een mogelijk scenario is, dat dan minister Kamp het overneemt.

VVD merkt op dat een meerderheid van de fractie **Wakker Emmen**, nu men in de coalitie zit, voor heeft gestemd. Men heeft de kiezers destijds dus een rad voor ogen gedraaid. **D66** merkt op dat de provincie gaat over een opgave tot 100 Megawatt. **Wakker Emmen** vult aan, dat met 5 Megawatt erbij, de opgave meer wordt dan 100 Megawatt en het rijk erover gaat. Dan komt alles op de Pottendijk. Omdat niemand dat wil heeft **Wakker Emmen** in november ingestemd met het regieplan, om zelf nog het beste voor de inwoners er uit te kunnen halen.

LEF! concludeert dat het de wethouder, ondanks de verkiezingsbelofte, niet is gelukt de provincie in beweging te krijgen. **Wakker Emmen** reageert, dat de wethouder wel contact heeft gehad met de provincie en alle mogelijkheden heeft onderzocht. Achter de schermen houdt **Wakker Emmen** zelf de mogelijkheden goed in de gaten, bijvoorbeeld om een deel van de windenergie om te mogen zetten in zonne-energie. **LEF!** is nieuwsgierig naar waar men mee bezig is en wanneer daar iets van is te verwachten. Weten de wethouders er ook van? Heeft **Wakker Emmen** er belang bij de procedure langer te laten duren? **Wakker Emmen** antwoordt dat iedereen kan volgen wat er landelijk op juridisch vlak speelt. **LEF!** zou graag een presentatie hierover krijgen in de raad. Samen kan men sterker staan. **Wakker Emmen** zegt dat niet toe, maar houdt scherp in de gaten of een deel van de opgave van windenergie anders mag worden ingevuld.

D66 kijkt ook naar andere vormen van duurzame energie, bijvoorbeeld het blue water project. Is **Wakker Emmen** het eens met **D66** dat een aantal processen gelijktijdig had kunnen plaatsvinden, zoals het opstellen van de gedragscode vanuit een uitvraag naar de initiatiefnemers. Het traject had eerder kunnen beginnen, met de landelijke code als basis. Ook zo is te voorkomen dat het rijk ingrijpt. Volgens **Wakker Emmen** zou Windkracht 3 de Emmense gedragscode opstellen, op basis van de twee landelijke gedragscodes, die op zichzelf niet voldoende waren. Het is beter als betrokkenen meteen meedenken. We vragen veel van de inwoners, dan mag je ook veel vragen van de initiatiefnemers. **D66** is het daarmee eens en benadrukt dat kaders en criteria helder en transparant moeten zijn en dat het proces niet tussentijds mag wijzigen.

VVD stelt dat, als **Wakker Emmen** voor de verkiezingen al had ingestemd, Emmen maar 60 Megawatt als opgave had gehad en dat dan de overige 35,5 Megawatt verdeeld was over de drie gemeenten. **Wakker Emmen** reageert dat vaststond dat de 35,5 Megawatt naar Emmen zou gaan.

Reactie tweede termijn

Wethouder Van der Weide gaat in op het verzoek van PvdA en CDA om een afwegingskader op te stellen wat betreft de voors en tegens van de voorwaarde van een grondpositie bij de uitvraag. Daarbij zal ook worden aangegeven hoe met initiatieven in het tuinbouwgebied wordt omgegaan. Het bestaande initiatief in het tuinbouwgebied en de locatie vallen niet af. In het afwegingskader wordt dus ook op het tuinbouwgebied ingegaan. Daarna wordt besloten hoe dat gebied meegaat in de uitvraag. De structuurvisie wordt op drie pijlers gebaseerd, gebiedsproces, MER en uitvraag. Er wordt niet per definitie voor de hoogste bieder gekozen. De weging is een politieke weging en vindt plaats in de raad.

VVD merkt op dat in het huidige voorstel het tuinbouwinitiatief niet in de uitvraag wordt meegenomen. **D66** vraagt of in de besluittekst de voorwaarde van een grondpositie nu wel of niet gaat vervallen. Voor **CDA** is het geen probleem, dat dit in de raadsvergadering wordt beslist, nadat men het overzicht van voor- en nadelen heeft gekregen. Volgens **VVD** bepaalt CDA niet de gang van zaken. VVD maakt zich zorgen en ergert zich aan het feit dat men na deze opiniërende commissievergadering nog een keer moet discussiëren over een aangepaste tekst op basis van nieuwe informatie.

Wethouder van der Weide zal zorgen voor een afwegingskader. Daarin komt ook aan de orde hoe het tuinbouwgebied meegenomen kan worden in de uitvraag. Een keuze om de Pottendijk niet maximaal vol te zetten is een politieke keuze. De vier scenario's bevatten verschillende invullingen voor Pottendijk. Meer partijen vinden het niet wenselijk om Pottendijk helemaal vol te bouwen. Om echter zoveel mogelijk opties open te houden en tegen elkaar te kunnen afwegen, gebeurt de uitvraag op basis van de vier scenario's. De sloopplicht, inclusief fundering, wordt opgenomen, met een kettingbeding. Concurrentie tussen initiatiefnemers binnen een gebied zal inderdaad niet optreden, maar concurrentie tussen gebieden wel. **VVD** is het daar helemaal mee eens. VVD reageerde op wat PvdA inbracht. **Wethouder Van der Weide** zegt over het Verdrag van Meppen dat er een goede kans is op ontheffing. Vanwege het unieke karakter van het project is precedentwerking zo goed als uitgesloten. Het is dus een reëel te ontwikkelen locatie. Uit de aanvaringsberekeningen blijkt, met uitzondering van de locatie N34, een significant effect op de natuur van meer dan 1%. Mitigerende maatregelen zijn nodig, maar de locatie blijven ontwikkelbaar. De wethouder zegt toe, de resultaten aan de raad te sturen. Ook de nieuwe belemmeringenkaart krijgt men. De Nota van beantwoording komt inderdaad in mei-juni 2016. Het uitgangspunt van 'geen insluiting' is gekwantificeerd naar een afstand van minimaal 4 km tussen windparken. Bij die afstand vindt geen stapeling van geluidshinder plaats. Voor Heli Holland geldt vanuit de vergunning de bouwbeperking in de oost-westzone. De contour van 5100 meter geldt niet, omdat het geen luchthaven is, maar een helikopterluchthaven. Wie dat wenst, kan het juridisch commentaar bij de uitspraak van de Raad van State over Teuge ontvangen.

Voorzitter Bos concludeert, dat het agendapunt in twee termijnen is besproken. Het geven van een korte samenvatting zal niet lukken. De toezeggingen zijn genotuleerd. Het voorstel zal iets worden aangepast en een aantal stukken wordt vooraf aan de raadsvergadering toegestuurd.

5. Sluiting

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 22.30 uur en wenst iedereen wel thuis.